

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТРАНСПОРТ “ВЛ. П. МИНЧЕВ”

3440 с.Владимирово, общ.Бойчиновци, обл.Монтана, ул.”Вл.П.Минчев”71

тел. 0877944234, 0894472672 e-mail: pgt_vladimirovo@abv.bg

Утвърждавам:
Цанка Карчева
Директор ПГТ

Заповед № РД-01-930 / 02.09.2022г.

**ПРОГРАМА И ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ
УЯЗВИМИ ГРУПИ
ЗА УЧЕБНАТА 2022/2023 ГОДИНА**

Настоящата програма и план са приети на заседание на педагогическия съвет
с протокол №8/02.09.2022 година

I. УВОД

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от ПГТ и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнениенадържавнатаполитиказапредоставяненаравнивъзможностинавсичкибългарскитеграждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Законзапредучилищното и училищнотообразование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Стратегиязаобразователнаинтеграциянадецата и ученицитеотетническитемалцинства;
- Рамковапрограмазаинтегрираненаромите в българскотообщество (2010 – 2020 г.);
- Националнастратегияна Р. Българиязаинтегрираненаромите (2012 – 2020 г.);
- Закон за защита от дискриминация;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителнаподкрепа на всичкидеца и ученици, коитоиматнеобходимост от такива в ПГТ “Вл. П. Минчев”, съобразнонеговителичниинтереси, потребности и нужди.

Уязвимигрупи в училище садеца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежнаци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

II. АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА.

През последните години в училищата се обучават ученици от различни националности, различни вероизповедания, различни традиции и културни норми, както и ученици със специални образователни потребности. Това налага изграждането на един нов комплекс от умения за общуване и познания за другите, за възможните точки на различие и начините за тяхното преодоляване, за толерантност към другите и понякога към самите себе си.

В ПГТ “Вл. Минчев” се предприемат политики в областта на:

- интеркултурното образование;
- умението за общуване с представители на различни култури;
- съзнателно изграждане на толерантност; особено важно се оказва обучението на учителите, които са решаващ фактор при възпитанието на подрастващото поколение.

Ключовата роля на образованието за изграждането на една по-висока култура на толерантност и приобщаване: ранното образование, достъпно за всички независимо от социално-икономическия им статус и интелектуалните им умения и възможности. Обхващането на всяко дете с увреждане в училищна възраст в образователната система и изграждането на съответната подкрепяща среда за него е основна дейност за достъп до качествено образование.

В резултат от изпълнението на дейностите по изграждане на подкрепяща среда в училище нараства броят на интегрираните деца и ученици със специални

образователни потребности, осигуряване на ресурсните учители и другите специалисти, които подпомагат интегрираното обучение.

Водещи принципи при реализация на програмата

- Равен достъп и приобщаване на всеки ученик;
- Равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- Съхраняване на етнокултурното многообразие

С цел продължаване на създаването на подкрепяща среда за обучение и възпитание на учениците със специални образователни потребности ПГТ „Вл. Минчев” осигурява:

- екипи от специалисти, в зависимост от потребностите на децата;
- диагностична и консултативна дейност ;
- индивидуални образователни програми и др.

За това главната цел на програмата за предоставяне на равни възможности и приобщаване на децата и учениците от уязвимите групи е да се осигурят условия, даващи възможност на всички деца да се обучават заедно в общата класна стая и да участват заедно в извънкласните занимания, независимо от техните способности, увреждания, заболявания, убеждения, етническа принадлежност, майчин език и т.н. Равните възможности означава да се отстранят всички социални бариери – физически, финансови, социални, психологически, които ограничават пълноценното участие в училищния живот на лицата, попадащи в тази категоризация.

Приобщаването е присъствие, участие и успех за всички учащи се. „Присъствието“ е там, където децата получават образование, като постоянно и редовно посещават училището, „участието“ има отношение към качеството и резултатите от посещението на училището.

Приобщаването слага особен акцент на тези групи учащи се, за които съществува риск от изолиране, изключени са от образование или са с недостатъчно добри резултати от обучението.

Системното и рационално организирано приобщаващо образование се основава на следните принципи:

- подкрепа на самостоятелната активност на детето;
- активно участие в образователния процес;
- вариативност при организацията на обучението и възпитанието;
- партньорски отношения с родителите;
- динамично развитие на образователния модел в училище;

Особено внимание изискват някои по-специфични уязвими групи, които се отличават с комплексност на проблемите, които ги поставят в поуязвимо положение (например деца с увреждания, лишени от родителски грижи; деца с увреждания от малцинствен произход; деца и лица с увреждания и тежки и хронични заболявания, лица с увреждания и психични заболявания; възрастни хора с психични заболявания и много други). Политиките трябва да гарантират реално отчитане на техните специфични особености и съчетанието на разнороден по характер мерки. Уязвимите групи от деца и ученици имат право на зачитане, уважение и закрила от закона.

Отношението ни към тях е основано на признаване на тяхната равнопоставеност и равни възможности. За нас те са важна и пълноценна част от обществото и затова работим за тяхната социална интеграция и социално включване.

III. ЦЕЛИ

1. Пълноценна социализация на деца и ученици от уязвими групи;
2. Развиване потенциала на всяко дете;
3. Гарантиране на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от уязвими групи;

4. Да се подпомогне успеваемостта на учениците, които срещат трудности при усвояването в УВП;

5. Преодоляване на неуспеваемостта чрез помощта на сериозна учебна дейност, консултации, самостоятелна работа, допълнителни занимания в извънучебно време;

6. Създаване благоприятен микроклимат и толерантна среда за децата и учениците от различни етнически общности.

IV. ЗАДАЧИ.

Основните задачи са свързани с обезпечаване на необходимите условия и субекти на приобщаващото образование:

1. Културно-образователна среда за приобщаване Средата е източник за психично развитие за децата . Тя им влияе много силно и непосредствено, отколкото на възрастните, и може да изпълни 8 своите функции, ако е достъпна, отговаря на потребностите им, разширява начините за познание на света и личностно развитие.

2. Педагогическите специалисти В разнообразната палитра от фактори, обезпечавачи образователното приобщаване, съществена роля има и отношението на педагогическите специалисти към децата и готовността им чрез комплексни и координирани грижи да им оказват адекватна подкрепа за развитие.

3. Технологии за осъществяване на приобщаващото образование За осъществяване на успешно приобщаващо образование всички педагогически специалисти следва да усвоят и развият нови стратегии и специфични технологии на педагогическо взаимодействие.

4. Сътрудничество със семейството и общността Приобщаващото образование е немислимо без създаването и укрепването на двупосочни устойчиви връзки на образователната институция и семейството на основата на общия интерес за развитието на детето.

V. ПОДКРЕПА НА ЛИЧНОСТНОТО РАЗВИТИЕ

Подкрепата на личностното развитие се осъществява във връзка и в корелация с разработените областни стратегии за подкрепа на личностното развитие, както и въз основа на анализ на необходимостта от обща и допълнителна подкрепа.

2.1 Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в училище за координатор е определен педагогически специалист, който изпълнява функциите си съобразно Наредба за приобщаващото образование.

Общата подкрепа в училище се осъществява от екип, ръководен от координатора, както и класните ръководители и други преподаватели. Общата подкрепа е насочена към развитие на потенциала на всяко дете и ученик като допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове, кариерно ориентиране на учениците. Общата подкрепа включва различна екипна работа също така и между отделните специалисти и осигуряване или насочване към занимания по интереси. Заниманията по интереси могат да се организират от училище или от ОДК/СтЦРД/НДД или други центрове за личностно развитие.

Кариерното ориентиране, провеждано от педагогическия съветник или консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището.

В училище функционира училищна библиотека, ръководена от определен за целта служител, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците.

Общата подкрепа включва и други дейности, подробно описани в Наредба за приобщаващото образование

2.2. Допълнителна подкрепа

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на опрелено дете или ученик

Оценката на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование.

Учениците за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи:

- деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година
- деца с хронични заболявания
- деца в риск

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с дете или ученик по конкретен случай
- психо-социална рехабилитация
- рехабилитация на слуха
- зрителна рехабилитация
- рехабилитация на комуникативни нарушения
- осигуряване на достъпна архитектурна среда
- специализирани средства
- ресурсно подпомагане

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всяко конкретно дете. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите.

Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, училището уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживее на детето с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредба за приобщаващото образование.

При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изяви дарби също се изработва индивидуален учебен план.

VI. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

	Очаквани цели	Дейности	Срок на изпълнение	Очаквани резултати	Отговорник	Забележка
1	Осигуряване на кабинети за оказване на допълнителна подкрепа на деца и ученици със СОП	Осъществяване на индивидуална и груповата работа	Учебната 2022/2023 година	Обогатяване на образователната среда със специализирано оборудване, технически средства и дидактически материали	Директор	

2	Определяне на координатор за осигуряване на подкрепа за лично развитие	Организира и координира процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за лично развитие на деца и ученици със СОП и обучителни трудности, деца в риск, надарени деца и др.	Учебната 2022/2023 година до 01.10.2022г.	Подкрепа за лично развитие на децата и учениците със СОП и обучителни трудности, деца в риск, надарени деца и др.	Директор	
3	Създаване на екип за подкрепа на лично развитие за всяко дете или ученик в случай на потребност от предоставяне на допълнителна подкрепа	Екипът: - Идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване; - Извършва оценка на индивидуалните потребности на ученика; - Изготвя и реализира план за подкрепа - Извършва наблюдения и оценка за развитие на всеки конкретен случай; - Изпълнява и други функции, предвидени по държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.	Учебната 2022/2023 година	Оказване на допълнителна подкрепа за лично развитие на деца и ученици: - със специални образователни потребности; - в риск; - с изяви дарби; - с хронични заболявания.	Директор	
4.	Осигуряване на ресурсно подпомагане в рамките на училището	Възлагане на часове на ресурсни учители, които да провежда ресурсното подпомагане и да са на разположение в училището	Учебната 2022/2023 година	Повишени резултати от обучението на учениците със СОП и обучителни трудности	ресурсен учител	
5.	Осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за лично развитие	- Осъществяване на екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти; - Карьерно ориентиране на учениците; - Осъществяване на	Учебната 2022/2023 година 01.12.2022 01.05.2023	Създаване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на	Директор Координатор Учител Педагогически специалист и Карьерен консултант	

		<p>занимания по интереси;</p> <p>- Грижа за здравето;</p> <p>- Поощряване с морални и материални награди;</p> <p>- Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;</p> <p>- Превенция на обучителните затруднения;</p> <p>- Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;</p> <p>- Изготвяне на план за подкрепа на детето или ученика;</p> <p>- Допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО;</p> <p>- Консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;</p>	<p>целогодишно</p> <p>целогодишно</p>	<p>децата и учениците.</p>		
6.	Идентифициране на деца и ученици, които се нуждаят от допълнителна подкрепа	<p>- Анализ на информацията и наблюденията на обучението и развитие на всяко дете;</p> <p>- Оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците.</p>	Учебната 2022/2023 година	Регистриране на деца и ученици, на които ще се оказва допълнителна подкрепа	Координатор, класни ръководители, специалисти	
7.	Изграждане на позитивен психологически климат в училищната среда	<p>- Тренинги за екипна работа и групова сплотеност;</p> <p>- Оказване на диференцирана грижа за всички деца и ученици, създаване на доверие, сигурност и защита;</p> <p>- Отбелязване на Ден</p>	Учебната 2022/2023 година 16.11.2022	Създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения между всички участници в образователния процес.	Директор Учителски Педагогически специалисти	

		<p>на толерантността;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Предоставяне на методическа помощ на учителите за превенция на насилието и за преодоляване на проблемното поведение на децата и учениците; - Организиране на дейности за превенция на агресията и мотивация за преодоляване на проблемното поведение; - Групова работа с ученици кризисна интервенция; - Поддържане на непрекъсната връзка и взаимодействие с родителите на учениците за справяне с проблемното им поведение и приобщаване към средата на училището; - Организиране на „Дни на отворените врати“ 	<p>целгодишн о</p> <p>20.10.2022 09.05.2022</p>			
8.	Активно съдействие и подкрепа за професионално развитие на педагогическите специалисти	<ul style="list-style-type: none"> - Осигуряване на допълнителна квалификация на учителите и педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда; - Запознаят с добри практики и работещи модели и технологии. 	Учебната 2022/2023 година	Компетентни учители и педагогически специалисти професионалисти, които да взаимодействат активно с местната общност.	Директор	
9.	Развитие на силни страни и творчески умения на деца и ученици	<p>Включването на деца и ученици от уязвимите групи в извънкласни и извънучилищни дейности, кръжоци, клубове и др.</p> <p>Дейности на училищната библиотека, свързани</p>	Учебната 2022/2023 година	Осмисляне на свободното време и развиване на личностния потенциал на децата и учениците	Учители	

		с четивната грамотност „Деня на книгата” Ден на народните будители	23.04.2023 01.11.2022			
10.	Стимулиране на личностни изяви на деца и ученици от уязвими групи	Участието на деца и ученици от уязвими групи в състезания, конкурси и олимпиади Организиране на конкурси Индивидуална работа с деца от уязвими групи Проектно ориентирано обучение на деца и ученици със СОП	Учебната 2022/2023 година	Развиване на личностния потенциал на децата и учениците Повишаване на резултати от обучението	Учители	
11.	Намаляване на дела на преждевременн о напусналите училище	Въвеждане на практиката ученици наставници, които да се грижат за децата и учениците от уязвими групи	Учебната 2022/2023 година	Сплотяване на учениците Създаване на приятелства Повишаване на резултати от обучението Социализация на децата, застрашени от отпадане	Директор Педагогически специалист и Учители	
12.	Приобщаване на родители в училището и успешно партниране	Организиране и провеждане на беседи, тренинги и дискусии с родителите „Училище за родители” Създаване на родителски клубове, настоятелства.	Учебната 2022/2023 година 01.03.	Активно участие на родителите в училищния процес	Директор Учители Педагогически специалист и	при желани е от родителите
13.	Превенция на отпадането на деца и ученици от училище	Съвместни дейности с МКБППМН	Учебната 2022/2023 година	Намален брой отпаданци ученици	МКБППМН Директор Педагогически специалист и Учители	

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и родителска общност. Всички участници в образователния процес (семейство, детска градина, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели. Програмата е документ, подлежащ на непрекъснато допълване и обогатяване на заседания на Педагогическия съвет на ПГТ „Вл. Минчев”.